

Näyttötutkinnon perusteet

**KOULUNKÄYNTIAVUSTAJAN
AMMATTITUTKINTO
2003**

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DNO 28/011/2003
MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**
PÄIVÄMÄÄRÄ **26.6.2003**
Voimassaoloaika
1.8.2003 alkaen toistaiseksi
Säännökset, joihin toimivalta
Määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998 13 § 2 mom
A 812/1998 1 § 1 mom
Kumoo määräyksen no **98/011/1995**
Muuttaa määräystä no

KOULUNKÄYNTIAVUSTAJAN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt koulunkäyntiavustajan ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.8.2003 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistumalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtajan sijainen
Ylijohtaja

TIMO LÄHDESMÄKI
Timo Lähdesmäki

Opetusneuvos

SOILA NORDSTRÖM
Soila Nordström

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
	1 § Näyttötutkinnot	7
	2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
	3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintasuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	7
2	Luku	
	KOULUNKÄYNTIAVUSTAJAN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	8
	1 § Tutkinnon osat	8
3	Luku	
	KOULUNKÄYNTIAVUSTAJAN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	9
	1 § Koulunkäyntiavustajan työn toimintaympäristöt	9
	a) Ammattitaitovaatimukset	9
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	9
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	16
	2 § Ihmisen kasvun tukeminen	16
	a) Ammattitaitovaatimukset	16
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	16
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	22
	3 § Oppimisen ohjaaminen	23
	a) Ammattitaitovaatimukset	23
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	23
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	30
	4 § Toimintakyvyn tukeminen	31
	a) Ammattitaitovaatimukset	31
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	31
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	39
LIITE	Koulunkäyntiavustajan ammattitutkinnon suorittaneen työalan ja työn kuvaus	40

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § Näyttötutkinnot

Näyttötutkinnot ovat ammattialan hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että osaaminen voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot rakentuvat itsenäisistä osista. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittämistarpeista johdetuista prosesseista ja tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallinen ja tiedollinen yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyuden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on osaaminen, jonka katsotaan parhaiten sopivan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintaitojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näyttöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja

arviointikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla työn tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman aito. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä, kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatinhallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota. Huomio tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Arvioinnin kohteet ja kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

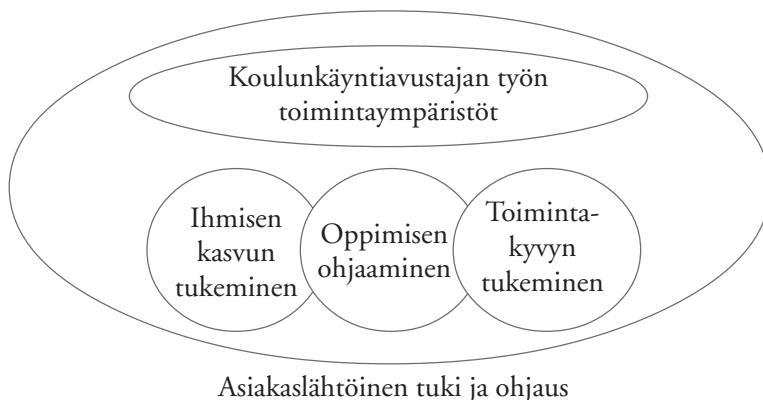
KOULUNKÄYNTIAVUSTAJAN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § Tutkinnon osat

Koulunkäyntiavustajan ammattitutkinto muodostuu neljästä pakollisesta osasta. Tutkinto on valmis, kun kaikki tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

Tutkinnon osat ovat:

1. Koulunkäyntiavustajan työn toimintaympäristöt
2. Ihmisen kasvun tukeminen
3. Oppimisen ohjaaminen
4. Toimintakyvyn tukeminen.

Kuvio 1. Koulunkäyntiavustajan ammattitutkinnon osat.

3 Luku

KOULUNKÄYNTIAVUSTAJAN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

Koulunkäyntiavustajan ammattitutkinto suoritetaan tutkinnon osittain osoittamalla ammattitaito näytöin. Ammattitaito arvioidaan vertaamalla tutkinnon suorittajan osoittamaa ammattitaitoa ko. tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin. Arviointi suoritetaan asteikolla *hyväksytty/hylätty*. Arviointikriteerein on määritetty hyväksytty suoritustaso.

1 § Koulunkäyntiavustajan työn toimintaympäristöt

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittajan on tunnistettava oman työnsä arvot ja työn taustalla vaikuttavat ihmiskäsitykset.	<p>Arvojen tunnistaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• osaa kuvata kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan arvoperustaa• tunnistaa oman toimintansa taustalla olevia arvoja. <p>Erilaisten ihmiskäsitysten tunnistaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• tuntee erilaisia ihmiskäsityksiä ja tiedostaa oman ihmiskäsityksensä• ymmärtää erilaisten ihmiskäsitysten vaikutuksen ihmisen toiminnassa.
Tutkinnon suorittajan on tunnettava koulunkäyntiavustajan toimenkuva erilaisissa toimintaympäristöissä.	<p>Toimenkuvan tunteminen eri toimintaympäristöissä: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• tuntee koulunkäyntiavustajan toimenkuvan<ul style="list-style-type: none">– varhaiskasvatuksessa– perusopetuksessa– toisen asteen koulutuksessa– vapaa-ajan toiminnoissa– aikuisen henkilökohtaisena avustajana• hahmottaa oman toimenkuvansa, omat vastualueensa ja tehtävänsä

	<p>työn moninaisten vaateiden mukaisesti.</p>
<p>Tutkinnon suorittajan on tunnettava työtään ohjaavien lakien, säädösten, suositusten ja julistusten keskeinen sisältö ja niiden merkitys omassa työssään.</p>	<p>Koulunkäyntiavustajan työtä ohjaavien lakien ja säädösten tunteminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee seuraavien lakien ja asetusten merkityksen <u>siltä osin kuin se koskee tutkinnon suorittajan työtä</u> <p>Yleiset lait ja asetukset:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Suomen perustuslaki (731/1999) – Kuntalaki (365/1995)/Kotikuntalaki (201/1994) – Hallintomenettelylaki (598/1982) – Henkilötietolaki (523/1999) – Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000) – Lastensuojelulaki (683/1983) ja -asetus (1010/1983) – Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus (217 A(III) 1948) – Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta (493/1999) ja asetus (511/1999) soveltuvin osin <p>Päivähoitoa ja koulutusta koskevat lait ja asetukset:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Laki lasten päivähoidosta (36/1973) ja asetus (239/1973) – Perusopetuslaki (628/1998) ja -asetus (852/1998) – Lukiolaki (629/1998) ja -asetus (810/1998) – Laki ammatillisesta koulutuksesta (630/1998) ja asetus (811/1998) – Säädökset erityisopetuksesta <p>Muut toimintaan liittyvät lait ja asetukset:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987) ja asetus

	<ul style="list-style-type: none"> – Laki kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta (610/1991) ja asetus (1161/1991) – Lääkinnällisen kuntoutuksen asetus (1015/1991) – Laki kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977) ja asetus (988/1977) – Terveydensuojelulaki (763/1994) ja asetus (1280/1994) • osaa seurata toimintaa ohjaavien lakien, säädösten, suositusten ja julistusten muutoksia kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.
<p>Tutkinnon suorittajan on noudatettava työsopimuslakia 55 /2001, työsuojelulakia ja muita työtä koskevia määräyksiä.</p> <p>Tutkinnon suorittajan on noudatettava alan työturvallisuusmääräyksiä.</p>	<p>Työsopimuslain noudattaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee omaa työtään koskevat työnantajan velvollisuudet ja vastuun • tuntee omat oikeutensa, vastuunsa ja velvollisuutensa • noudattaa työsopimusta • huomioi työsuojelulain sisällön. <p>Tarpeellisten työturvallisuusmääräysten tunteminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • perehtyy työhön liittyviin työturvallisuusmääräyksiin ja lakeihin • toimii työturvallisuuden edellyttämällä tavalla • tuntee toimintatavat eristämistilanteissa • ymmärtää tahallisen ja tahattoman väkivallan eron ja hallitsee väkivaltatilanteiden jälkitoimet.
<p>Tutkinnon suorittajan on kommunikoidava ymmärrettävästi ja erilaisia viestintätapoja käyttäen.</p>	<p>Vuorovaikutustaidot: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ilmaisee itseään selkeästi ja ymmärrettävästi • ymmärtää vastaanotetun informaation sisällön ja merkityksen ja välittää tiedon tarvittaessa eteenpäin

	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää vuorovaikutustilanteissa ammatillisesti omaa persoonaansa. <p>Erilaisten viestintätapojen käyttö: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää selkeää suullista ilmaisua • hallitsee kirjallisen ilmaisun perustaidot • käyttää eleitä, ilmeitä, äänensävyjä ja kehonkieltä sanallisen ilmaisun tukena • hallitsee tekstinkäsittelyn, sähköpostin ja internetin käytön perusteet • osaa perustella erilaisten viestintätapojen käytön ammatillisesti ja eettisesti.
<p>Tutkinnon suorittajan on toimittava ammatillisesti, aloitteellisesti ja aktiivisesti asiakkaan verkoston kanssa.</p> <p>Tutkinnon suorittajan on osattava itse käyttää sekä ohjata asiakastaan käyttämään yhteiskunnan palvelujärjestelmiä.</p>	<p>Ammatillinen toiminta: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii asiakkaan ja hänen lähiyhteisönsä oikeuksia arvostaen • toimii yhteistyössä perheen ja asiakkaan kasvua tukevan verkoston kanssa • tuo avoimesti esiin omia näkemyksiään ja havaintojaan • osaa toimia joustavasti ja tilannekohtaisesti. <p>Palvelujärjestelmän tuntemus: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hahmottaa yhteiskunnan palvelujärjestelmän kokonaisuuden: julkinen ja kolmas sektori, vapaaehtoistyö (kasvatus- ja opetusalan, terveyden hoidon, sosiaalihuollon jne. palvelut).
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava ottaa huomioon eri-ikäisten asiakkaiden oppimisen vaateet.</p>	<p>Eri-ikäisten asiakkaiden huomioiminen oppijoina: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • on tutustunut varhaiskasvatuksen tavoitteisiin ja osaa tarvittaessa toimia niiden mukaan

	<ul style="list-style-type: none"> • hahmottaa eri opetussuunnitelmien tavoitteita ja osaa tarvittaessa toimia niiden mukaan: esiopetus, perus- ja lisäopetus, toisen asteen ammatillinen koulutus sekä lukio.
<p>Tutkinnon suorittajalla on oltava perustiedot erityisopetuksen eri muodoista ja niiden keskeisistä tavoitteista.</p>	<p>Erityisopetuksen eri muotojen hahmottaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää erityisopetuksen merkityksen tukea ja erityistä tukea tarvitseville oppilaille • ymmärtää opetuksen yksilöllistämisen periaatteita • erottaa erityisopetuksen eri muotojen keskeiset eroavaisuudet: <ul style="list-style-type: none"> – vammautuneiden opetus, EVY – näkövammaisten opetus, ENÄ – kuulovammaisten opetus, EKV – sopeutumattomien opetus, ESY – dysfasia-opetus, EDY – mukautettu opetus, EMU – harjaantumisopetus, EHA1 JA EHA2 – autistien opetus, EAU.
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava toimia yhteistyössä läheisten työtovereiden sekä asiakkaan kuntoutusverkoston työntekijöiden kanssa.</p> <p>Tutkinnon suorittajan on toimittava yhteistyössä asiakkaan ja tämän perheen tai kasvuympäristön kanssa kokonais-kuntoutuksessa.</p>	<p>Yhteistyötaidot: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • kykenee ja haluaa työskennellä työparina pedagogisessa vastuussa olevan työntekijän kanssa • kykenee ja haluaa toimia osana asiakkaan kuntoutusverkostoa • kykenee antamaan, välittämään ja vastaanottamaan asiakasta koskevia tietoja salassapitosäädökset huomioiden. <p>Yhteistyö perheen tai kasvuympäristön kanssa: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii annettujen ohjeiden mukaisesti ja osaa arvioida kuntoutuksen tavoitteiden saavuttamista yhdessä asiakkaan ja tämän perheen tai kasvuympäristön kanssa

	<ul style="list-style-type: none"> • toimii aktiivisesti ja kuntoutumista tukevasti • osaa arvioida oman toimintansa vaikutusta muuttuvissa tilanteissa ja tiedottaa asioista eteenpäin.
Tutkinnon suorittajan on toimittava sisäisen yrittäjyyden periaatteita noudattaen ja osattava markkinoida osaamistaan työnantajille.	<p>Sisäisen yrittäjyyden periaatteiden noudattaminen:</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvostaa omaa työtään • toimii taloudellisesti • ottaa vastuun ratkaisuihstaan • tekee työtään tavoitteellisesti • toimii oma-aloitteisesti • hakee ja vastaanottaa ohjausta • osaa olla joustava.
Tutkinnon suorittajan on toimittava vastuullisesti oman ammattinsa edustajana ja muiden alalle suuntaavien ohjaajana.	<p>Vastuullisuus työntekijänä:</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • käyttää kannustavaa työtettä • perehdyttää työntekijän ja opiskelijan uusiin tilanteisiin • laatii perehdytysuunnitelman uusille työntekijöille tai opiskelijoille.
Tutkinnon suorittajan ratkaisujen on oltava eettisesti perusteltuja.	<p>Eettisten periaatteiden noudattaminen:</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan eettiset periaatteet • tuntee opetusalan eettiset periaatteet • tuntee valtakunnallisen terveydenhuollon eettisen neuvottelukunnan eettiset suositukset • ymmärtää edellisten periaatteiden merkityksen oman työnsä perustaksi • hahmottaa koulunkäyntiavustajan työn eettiset periaatteet ja osaa perustella omat eettiset ratkaisunsa.

<p>Tutkinnon suorittajan on käytettävä ratkaisuisaan moraalista harkintaa.</p> <p>Tutkinnon suorittajan on tunnistettava omia tunteitaan ja ilmaistava niitä asiallisesti.</p>	<p>Moraalisen harkinnan toteutuminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustella valintojensa seurauksia eri näkökulmista (esim. asiakkaalle, vanhemmille, työyhteisölle, itselle). <p>Tunteiden käsitteleminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • omaa emotionaalisen-moraalisen ammattitaidon, tunnetietoisuuden ja tunneosaamisen • osaa jäsenellä omia tunteitaan, käsitellä tunnetilojaan ja hallitsee tunteensa vuorovaikutustilanteissa.
<p>Tutkinnon suorittajan on otettava huomioon oma jaksamisensa työssä ja työkyvyn ylläpitäminen.</p>	<p>Työssä jaksaminen ja terveyden edistäminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee fyysisen ja psyykkisen työssä jaksamisen edellytykset • toimii ergonomisesti oikein työssään • tunnistaa omien voimavarojensa rajoja • osaa hyödyntää vertaistyönohjausta • osaa laatia oman työkykyohjelman.
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava arvioida omaa työtään ja työtapojaan sekä niiden kehittämistarvetta.</p>	<p>Oman työn arvioiminen ja kehittäminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida oman työnsä laatua • arvioi realistisesti omia vahvuuksiaan ja ammatillisen kehittymisen haasteitaan • kykenee tilannearviointiin ja osaa toimia joustavasti muuttuvissa tilanteissa • hankkii tarvitsemansa uuden tarpeellisen tiedon, esim. asiakkaan tai asiakkaiden vaihtuessa • seuraa ja hyödyntää alalla tapahtuvaa kehitystä.

<p>Tutkinnon suorittajan on osattava antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä työnsä ja ammattitaitonsa kehittämisessä.</p>	<p>Palautteen antaminen ja vastaanottaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa antaa palautetta työyhteisössään • osaa vastaanottaa ja tarvittaessa pyytää palautetta • suhtautuu asiallisesti palautteen antoon ja vastaanottoon • pyrkii kehittämään omaa toimintaansa palautteen suuntaisesti.
--	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Koulunkäyntiavustajan työn toimintaympäristöt -osan näyttö on arvioitava sellaisen sosiaali- tai /ja opetuksen palvelujärjestelmän ja muun toimijaverkoston tunteuksesta, jossa koulunkäyntiavustaja toimii. Tutkinnon suorittaja tutustuu toimintaympäristöön, tekee siitä selvityksen sekä kuvaa yhden asiakkaan palvelujärjestelmän. Arviointiaineistona käytetään ammattitaitovaatimusten mukaisia ammattitaidon osoittamisen tehtäviä ja niiden perusteluja sekä itsearviointia. Arvioidut suoritukset kirjataan ja niistä annetaan palaute tutkinnon suorittajalle heti arvioinnin jälkeen.

2 § Ihmisen kasvun tukeminen

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittajan on tunnettava ihmisen kasvuun ja elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät.</p>	<p>Ihmisen kasvun ja elämäntilanteen tuntemus: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ihmisen fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja kielellisen kehityksen • ymmärtää kasvun eri osa-alueiden merkityksen ihmisen kokonaiskehitykselle • tunnistaa ikätasolle tyypillisen käyttäytymisen ja osaa tukea eri-ikäisten asiakkaiden kehitystä.
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava havainnoida ja arvioida asiakkaan kasvua ja kehitystä.</p>	<p>Asiakkaan kehitystason ja tukemisen tarpeen arviointi: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa havainnoida asiakkaan

	<p>kehitystasoa ja toimintakykyä erilaisissa tilanteissa</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida tukemisen tarvetta sekä tukea yksilöllistä kasvua ja kehitystä.
<p>Tutkinnon suorittajan on tunnettava kehityksen häiriöitä ja terveen kehityksen esteitä sekä osattava toimia yksilöllisesti ottaen huomioon asiakkaansa sairaudet ja toimintakyvyn esteet.</p> <p>Tutkinnon suorittajan on toimittava lapsen myönteisen minäkuvan ja itsetunnon kehitystä tukien.</p>	<p>Kehityksen häiriöiden tunnistaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa ihmisen kehityksen tavallisimpia häiriöitä ja kehityksen viivästymisen • ymmärtää häiriöiden syitä lapsen lähiympäristössä ja/tai lapsessa itsessään yhteistyössä kasvatuksen ja opetuksen asiantuntijoiden kanssa • toimii yhteistyössä lapsen verkoston kanssa • tarjoaa ikä- ja kehitystasolle sopivia virikkeitä kasvun tukemiseksi • kykenee asettamaan tavoitteita ja vaatimuksia yksilöllisesti oikealle tasolle. <p>Terveen kehityksen esteiden tunnistaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää ihmisen kasvuun ja kehitykseen vaikuttavista erilaisista sairauksista ja toimintakyvyn esteistä • tukee toiminnallaan asiakkaan optimaalisen toimintakyvyn saavuttamista • luo asiakkaalle tasavertaisia osallistumisen mahdollisuuksia. <p>Minäkuvan ja itsetunnon kehittymisen tukeminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää kehityspoikkeamien vaikutuksia lapsen myönteisen minäkuvan ja itsetunnon kehittymiseen • ymmärtää lapsen kehityspoikkeamien vaikutuksia suhteessa per-

	<p>heeseen ja lähiympäristöön ja ymmärtää tuen tarpeen merkityksen eri vaiheissa ja tilanteissa</p> <ul style="list-style-type: none"> • tukee lasta ja lähiympäristöä lapsen minäkuvan ja itsetunnon kehittämiseksi • toimii kannustavasti, rohkaisevasti ja positiivisia kokemuksia tuottaen • tukee toiminnallaan asiakkaan persoonallisuutta ja itsetuntoa.
<p>Tutkinnon suorittajan on tunnettava erilaisia kasvatuskäsityksiä.</p> <p>Tutkinnon suorittajan on toimittava vastuullisena kasvattajana yhteistyössä muiden aikuisten kanssa.</p>	<p>Kasvatuskäsitysten tuntemus: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ja ymmärtää erilaisten (behavioristinen, humanistinen, konstruktivistinen, kontekstuaalinen) kasvatuskäsitysten piirteitä. <p>Vastuullisena kasvattajana toimiminen työyhteisössä: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hyväksyy erilaisia ajattelutapoja ja toimii johdonmukaisesti yhteistyössä erilaisten kasvattajien kanssa • osoittaa kasvatusvastuutaan toimimalla aikuismallina sosiaalisissa tilanteissa • huomioi lapsen kodin/kasvuympäristön kasvatuskäsitykset • toimii lapsen edun mukaisesti.
<p>Tutkinnon suorittajan on tiedettävä valtakunnallisten ja alueellisten varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimintatavat ja opetussuunnitelmien kasvatuksellisia tavoitteita.</p>	<p>Kasvatuksellisten tavoitteiden tietämys: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa valtakunnallisesti ja alueellisesti asetettuja kasvatuksellisia tavoitteita toimiessaan koulunkäyntiavustajana varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja/ tai toisen asteen koulutuksessa.
<p>Tutkinnon suorittajan on tunnettava yleisimmät vaihtoehtoiset kasvatukselliset käsitykset.</p>	<p>Yleisimpien vaihtoehtoisten kasvatuskäsitysten tuntemus esim.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Montessori-pedagogiikka • Steiner-pedagogiikka

	<ul style="list-style-type: none"> • Freinet-pedagogiikka • Reggio Emilia -pedagogiikka.
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava toimia asiakkaiden kanssa tiedostaen ihmisen kasvun yhteiskunta- ja kulttuurisidonnaisuuden.</p>	<p>Eri-ikäisten ja kulttuuritaustaltaan erilaisten ihmisten kanssa toimiminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • huomioi toiminnassaan asiakkaan yksilöllisen tilanteen ja taustan • ymmärtää ja hyväksyy asiakkaan kehitykseen vaikuttavia erilaisia elinoloja • hyväksyy kulttuuri- ja elämäntapaeroja • perustelee omaa toimintaansa työyhteisössä ja toimii yhteistyössä erilaisen taustan ja kokemuksen omaavien ihmisten kanssa • ymmärtää oman työnsä yhteiskunnallisen merkityksen.
<p>Tutkinnon suorittajan on tunnettava suomalaista valtakulttuuria ja tiedostettava oma suhtautumisensa siihen.</p>	<p>Oman yhteiskunnan ja kulttuurin tuntemus: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • on tutustunut suomalaisen valtakulttuurin kehitykseen ja osaa kuvata sitä • tunnistaa omien kulttuuristen tapojen ja mieltymysten vaikutuksia omaan työhönsä
<p>Tutkinnon suorittajan on tarvittaessa tunnettava Suomessa asuvia vähemmistökulttuureja.</p>	<p>Ennakkokäsitysten ja stereotyyppien tunnistaminen omassa työssä: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa hakea tarvittavan tiedon Suomessa asuvista vähemmistökulttuureista • vahvistaa kulttuurituntemustaan tutustumalla oman kunnan alueella asuvien vähemmistökulttuuriin • osaa tarkastella kriittisesti omia asenteitaan erilaisuutta kohtaan.

<p>Tutkinnon suorittajan on tiedostettava monikulttuurisuuden haasteet ja rikkaus yhteiskunnassa.</p>	<p>Monikulttuurisuus toimintaympäristönä: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> tuntee kulttuurisidonnaisia tapoja ja uskontoja ottaa huomioon maahanmuuttajan varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, toisen asteen ammatillisen koulutuksen ja lukion toimintaympäristöissä tukee omalla toiminnallaan maahanmuuttajien kotoutumisprosessia.
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava toimia kokonais kuntoutuksen tavoitteiden ja omien tehtäväalueidensa mukaisesti.</p> <p>Tutkinnon suorittajan on toimittava yhteistyössä asiakkaan ja tämän perheen tai kasvuympäristön kanssa kokonais kuntoutuksessa.</p>	<p>Kuntoutukseen osallistuminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> tuntee keskeisen alan termistön hahmottaa asiakkaan kuntoutuksen kokonaisuuden ja ymmärtää toimijoiden erilaiset tehtävä- ja vastualueet on perehtynyt oman asiakkaansa kuntoutussuunnitelmaan ja/tai HOJKS:iin ja käyttää sitä työvälineenä kykenee joustavaan yhteistyöhön kuntoutuksen asiantuntijoiden ja muiden siihen osallistuvien kanssa noudattaa asiantuntijoilta saatuja ohjeita ja neuvoja esittää omia havaintojaan ja näkemyksiään moniammatillisessa tiimissä asiakkaan kuntoutumisen edistämiseksi ja tukemiseksi. <p>Yhteistyö perheen tai kasvuympäristön kanssa: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> toimii annettujen ohjeiden mukaisesti yhdessä asiakkaan ja tämän perheen tai kasvuympäristön kanssa ymmärtäen kasvuympäristön lähtökohdat toimii aktiivisesti, kuntoutumista tukien ja muuttuvien tilanteiden mukaisesti

	<ul style="list-style-type: none"> • tukee asiakkaan toimintaa oman elämänsä subjektina • osaa arvioida kuntoutuksen tavoitteiden saavuttamista.
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava käyttää teoretietoa käytännön tilanteissa.</p>	<p>Teoreettisten tietojen käyttäminen toiminnassa: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • perustelee omaa toimintaansa ja ratkaisujaan teoretiedon pohjalta • osoittaa toiminnassaan omaavansa kasvatustieteeseen, psykologiaan, erityispedagogiikkaan, terveydenhuollon ja yhteiskunnallisiin aineisiin perustuvia keskeisiä teoretietoja • miettii asiakkaan tilanteeseen sopivia vaihtoehtoja, valitsee niistä tarkoituksenmukaisimman ja osaa perustella valintansa • toimii johdonmukaisesti, tavoitteellisesti ja tilanteen huomioiden.
<p>Tutkinnon suorittajan ratkaisujen ja valintojen on oltava eettisesti perusteltuja.</p>	<p>Ammattieettinen toiminta: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii kestävien arvojen ja työyhteisössä yhteisesti sovittujen normien mukaisesti • osaa perustella oman toimintansa ammattieettisiä ratkaisuja • noudattaa salassapitosäädöksiä.
<p>Tutkinnon suorittajan on toimittava työyhteisössä vastuullisena oman alansa edustajana.</p>	<p>Työyhteisössä toimiminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii yhteistyössä pedagogisessa vastuussa olevan työntekijän tai työntekijöiden kanssa • osaa hankkia oman työn kannalta olennaisia tietoja työyhteisössä • on sitoutunut työyhteisössä toimimiseen.

<p>Tutkinnon suorittajan on osattava antaa vertaisarviointia oman alansa työntekijöille koulunkäyntiavustajan työhön liittyvissä kysymyksissä.</p>	<p>Oman alan työntekijöiden vertaisarviointi: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa esittää työtä kehittäviä näkökulmia rakentavasti • ottaa eri näkökulmia huomioon keskusteluissa ja työssään • suhtautuu saamaansa palautteeseen asiallisesti.
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava arvioida omaa työtään ja työtapojaan sekä niiden kehittämistarvetta.</p>	<p>Oman työn arvioiminen ja kehittäminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • pystyy arvioimaan oman työnsä laatua • osaa arvioida omia vahvuuksiaan ja ammatillisen kehittymisen haasteitaan realistisesti • kykenee tilannearviointiin ja osaa toimia joustavasti muuttuvissa tilanteissa • hankkii tarvitsemansa uuden tarpeellisen tiedon, esim. asiakkaan tai asiakkaiden vaihtuessa • seuraa ja hyödyntää alalla tapahtuvaa kehitystä.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Ihmisen kasvun tukeminen -osan näyttö on arvioitava koulunkäyntiavustajan työn vuorovaikutustilanteissa moniammatillisessa toimintaympäristössä. Arviointimenetelmänä käytetään havainnointi- ja tukemistilanteiden seuranta sekä kirjallisten suunnitelmien ja perustelujen arviointia sekä itsearviointia. Arvioinnin tueksi kerätään aineistoa työn ohjaajalta tai ohjaajilta, vanhemmilta ja asiakkailta. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle heti arvioinnin jälkeen.

	<p>tukee hänen oppimisprosessiaan</p> <ul style="list-style-type: none"> • rohkaisee asiakasta käyttämään erilaisia oppimistyyliä.
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava soveltaa omaa teoretietoaan käytännön tilanteissa.</p>	<p>Teoreettisten tietojen käyttäminen toiminnassa: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää perusasiat oppimisesta, didaktiikasta sekä erityiskasvatuksesta ja -opetuksesta • osaa perustella valintansa ja ratkaisunsa pedagogisesti.
<p>Tutkinnon suorittajalla on oltava hyvät vuorovaikutustaidot ohjaustilanteissa.</p>	<p>Vuorovaikutustaidot ohjaustilanteessa: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • pyrkii omalla toiminnallaan tiettyyn tavoitteeseen • osaa motivoida asiakasta oppimaan ja rohkaisee häntä yrittämään • osaa antaa rakentavaa palautetta • osaa auttaa ymmärtämään opittavaa asiaa havainnollistamalla ja konkretisoimalla • osaa käyttää ohjaustilanteissa vaihtelevia vuorovaikutuksen menetelmiä.
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava toimia itsenäisesti ja joustavasti asiakkaan opetuksen ja kuntoutuksen suunnitelman mukaisesti.</p>	<p>Ohjauksen yksilöllisyys ja tarkoituksenmukaisuus: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toteuttaa ohjauksessaan oppijakeskeistä yksilöllisyyden periaatetta • toimii kannustavasti ja asiakkaan omatoimisuutta ja itseohjautuvuutta tukevasti • toimii yhteistyössä muiden osallistujien kanssa ja asetettujen tavoitteiden suuntaisesti (kuntoutussuunnitelma/HOJKS) • tuntee asiakkaan kehityksen ja osaamisen tason ja osaa asettaa sopivia tavoitteita ohjaustilanteessa • huomioi erilaisuuden yksilöiden ja yksilön eri kehitysalueiden välillä.

<p>Tutkinnon suorittajan on tunnettava oppisisältöjä siinä määrin, että kykenee ohjaamaan asiakkaan oppimista.</p>	<p>Oppisisältöjen tuntemus eri-ikäisten asiakkaiden oppimisen ohjaustilanteissa: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa selvittää ja kerrata oppisisältöjä, joita tarvitsee työssään • hallitsee tarpeen vaatiessa tietokoneen käytön ohjauksessaan • osaa käyttää soveltuvia ohjelmia oppimisen ja ohjaamisen apuna.
<p>Tutkinnon suorittajan on tunnettava ryhmän kehitysvaiheet.</p> <p>Tutkinnon suorittajan on osattava toimia ryhmän kanssa.</p>	<p>Ryhmän kehittymisvaiheiden tuntemus ja niiden hyödyntäminen omassa työssä: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ryhmän kehityksen vaiheet ja huomioi ne ryhmässä toimimistaan • tunnistaa ryhmän rooleja • osaa soveltaa yhteistoiminnallisen oppimisen periaatteita. <p>Ryhmän huomioon ottaminen ohjauksessa: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • huomioi ryhmän tarpeita ohjauksessa • toimii tarvittaessa itsenäisesti pienryhmäohjaustilanteissa • osaa ottaa tarpeen vaatiessa vastuun myös koko ryhmän ohjauksesta • huomioi asiakkaiden erilaisuuden ryhmätilanteissa.
<p>Tutkinnon suorittajalla on oltava mahdollisuus osallistua asiakkaan opetusta ja kasvatusta koskevaan suunnitteluun ja toteutukseen.</p>	<p>Opetusta ja kasvatusta koskeva suunnittelu, valmistelu ja toteutus: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa suunnitella ja valmistella opetukseen ja muuhun kasvatukselliseen toimintaan liittyvää materiaalia ohjattuna ja itsenäisesti • ottaa tarvittaessa vastuun oppimis- ja kasvatustilanteen toteutuksesta.

<p>Tutkinnon suorittajan on tunnettava eri ikävaiheissa ilmeneviä oppimisen vaikeuksia ja osattava huomioida niiden vaikutuksia asiakkaan oppimiseen ja käyttäytymiseen.</p>	<p>Oppimisen vaikeuksien havaitseminen ja erilaisten menetelmien hyödyntäminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> tuntee oppimisvaikeuksia aiheuttavia tekijöitä osaa havainnoida oppimisvaikeuksia kehityksen eri alueilla ja tarvittaessa käyttää erilaisia menetelmiä vaikeuksien lieventämiseksi. <p>Oppimisvaikeuksien tunnistaminen eri-ikäisten asiakkaiden oppimisen ohjauksessa: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> tunnistaa oppimisvaikeuksia ennakoivia riskitekijöitä varhaiskasvatuksessa yhteistyössä kasvatuksen asiantuntijoiden kanssa tunnistaa asiakkaiden erilaisia oppimisvaikeuksia perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa yhteistyössä opetuksen asiantuntijoiden kanssa.
<p>Tutkinnon suorittajan on tunnettava erilaajuisten oppimäärien käytön periaatteet.</p>	<p>Opetuksen mukauttamisen periaatteiden tunteminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> tuntee erilaajuisia oppimääriä perusopetuksessa tietää opetuksen osittaisen mukauttamisen periaatteita tuntee mukautetun opetuksen tavoitteita, periaatteita ja menetelmiä.
<p>Tutkinnon suorittajan on tunnettava lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksien vaikutuksia asiakkaan oppimiseen ja osattava käyttää erilaisia menetelmiä oppimisen tukemiseksi asiantuntijoiden ohjeiden mukaan.</p>	<p>Lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksien tunteminen ja niiden mukainen toiminta asiakkaan tukemisessa: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> tunnistaa lukemisen ja kirjoittamisen häiriöiden eri muotoja tarjoaa asiakkaalle sopivia menetelmiä lukemisen ja kirjoittamisen taitojen harjoittamiseksi

	<ul style="list-style-type: none"> • tukee omalla toiminnallaan asiakasta oman erilaisuutensa ymmärtämisessä ja hyväksymisessä.
<p>Tutkinnon suorittajalla on oltava perustiedot tarkkaavaisuushäiriöiden vaikutuksesta asiakkaan oppimiseen.</p>	<p>Tarkkaavaisuuden häiriöiden tunteminen ja oppimistilanteissa ohjaaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee tarkkaavaisuushäiriöiden laajan kirjon, mm. <ul style="list-style-type: none"> – ADHD, MBD, ADD-oireyhtymä – Asperger-oireyhtymä – Touretten oireyhtymä – FAS-oireyhtymä • hahmottaa asiakkaan kokonaisuutensa ja auttaa mahdollistamaan oppimisen riittävällä ohjauksella ja tuella • tuntee tarkkaavaisuushäiriöisen opetuksen tavoitteita, periaatteita ja menetelmiä • ymmärtää tarvittavan lisäkoulutuksen merkityksen.
<p>Tutkinnon suorittajalla on oltava perustiedot hahmotushäiriöiden etiologiasta ja hänen on osattava toimia asiantuntijoiden ohjeiden mukaan.</p>	<p>Aistien yhdentämisen vaikeuksien tunteminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tukee sensomotorista toimintaa • tuntee hahmotushäiriöiden vaikutuksia ja osaa huomioida ne ohjauksessaan • käyttää sopivia harjoitteita hahmotushäiriöiden korjaamisessa.
<p>Tutkinnon suorittajalla on oltava perustiedot kielellisten häiriöiden etiologiasta ja hänen on osattava toimia asiantuntijoiden ohjeiden mukaan.</p>	<p>Kielellisen kehityksen häiriöiden tunteminen ja oppimistilanteissa ohjaaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • huomioi asiakkaan kielen kehityksen vaiheen omassa ohjaustoiminnassaan • erottaa häiriön ilmenemisen ääntämisessä, puheen ymmärtämisessä ja tuottamisessa • osaa tukea kielen oppimisprosessia eri ikävaiheissa.

	<p>Puheen kehityksen erityisvaikeuksien tunteminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa puheen kehityksen viivästymisen • tunnistaa puheen kehityksen poikkeavuuksia (puhe- ja äänihäiriöt, änkytys ja sokellus, mutismi) • tuntee dysfasian eri muotoja ja asteita • tuntee dysfasiaopetuksen tavoitteita, periaatteita ja menetelmiä • ymmärtää tarvittavan lisäkoulutuksen merkityksen.
<p>Tutkinnon suorittajalla on oltava perustiedot käyttäytymishäiriöiden ilmenemismuodoista, ja hänen on osattava ohjata ja tukea sopeutumaton tai emotionaalisesti häiriintynyt asiakasta asiantuntijoiden ohjeiden mukaisesti.</p> <p>Tutkinnon suorittajan on pystyttävä luomaan turvallinen ja luottamusta herättävä aikuiskontakti sekä toimittava asiakkaan kanssa johdonmukaisesti.</p>	<p>Käyttäytymishäiriöiden ilmenemismuotojen tunteminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa sosiaalis-emotionaaliset häiriöt alle kouluikäisellä lapsella • tunnistaa käyttäytymishäiriöiden muotoja perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa • tietää käyttäytymishäiriöiden toissijaisuuden muiden kehityshäiriöiden suhteen. <p>Turvallisuutta ja rajoja tarjoavan oppimisympäristön luominen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii luotettavana ja turvallisen aikuisena asiakassuhteessa • toimii johdonmukaisesti yhteisesti sovittujen rajojen puitteissa • tuntee sopeutumattomien opetuksen tavoitteita, periaatteita ja menetelmiä • ymmärtää tarvittavan lisäkoulutuksen merkityksen.
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava käyttää toiminnassaan monipuolisesti ilmaisullisia ja luovan toiminnan menetelmiä.</p>	<p>Ilmaisulliset ja luovan toiminnan taidot: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • harjoittaa ja kehittää omia ilmaisullisia ja luovan toiminnan kykyjään ja taitojaan

<p>Tutkinnon suorittajan on hahmotettava asiakkaan kuntoutuksessa käytettävien terapiamenetelmien soveltamis-mahdollisuuksia päivittäisessä toiminnassa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osaa hyödyntää niitä omassa työssään. <p>Kuntouttavien terapioiden tavoitteiden ja periaatteiden hahmottaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • konsultoi eri terapeutteja ja toimii ohjeiden mukaan, esim. soveltava liikunta, taideterapia, musiikki-terapia, toimintaterapia ja sensorisen integraation terapia • tutustuu erilaisiin terapeuttisiin suuntauksiin ja menetelmiin • osaa soveltaa omassa ohjaus-työssään terapioiden tavoitteita auttaakseen asiakasta löytämään yksilöllisen ilmaisutavan.
<p>Tutkinnon suorittajan on tehtävä yhteistyötä opetuksen, kuntoutuksen ja kasvatuksen asiantuntijoiden sekä asiakkaan lähiyhteisön kanssa.</p> <p>Tutkinnon suorittajan on noudatettava lastensuojelulain mukaista ilmoittamisvelvollisuutta.</p>	<p>Yhteistyö opetuksen, kuntoutuksen ja kasvatuksen asiantuntijoiden ja asiakkaan lähiyhteisön kanssa: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • kykenee joustavaan yhteistyöhön omassa työyhteisössään erilaisten ihmisten kanssa • tekee yhteistyötä perheiden ja muiden asiantuntijoiden kanssa • toimii sosiaalisesti ja avoimesti sekä tuo esille omia näkemyksiään, kokemuksiaan ja havaintojaan asiakkaasta. <p>Lapsen edun mukainen toiminta: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii lapsen edun mukaisesti huomioiden lastensuojelulain mukaisen ilmoitusvelvollisuuden.
<p>Tutkinnon suorittajan ratkaisujen ja toiminnan on oltava eettisesti perusteltuja.</p>	<p>Ammattieettisten periaatteiden ja työtä koskevien sopimusten noudattaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee toimintaympäristön tavoitteet ja pyrkii niihin • toimii vastuullisesti • noudattaa yhteisiä sääntöjä ja toimii johdonmukaisesti.

	<p>Ammattieettinen toiminta: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustella oman toimintansa ammattieettiset ratkaisut • noudattaa vaitiolovelvollisuutta • hakee ohjauksen tai tukea tarvittaessa.
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava arvioida omaa työtään ja työtapojaan sekä niiden kehittämistarvetta.</p>	<p>Oman työn arvioiminen ja kehittäminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida oman työnsä laatua • seuraa ja hyödyntää alalla tapahtuvaa kehitystä • arvioi realistisesti omia vahvuuksiaan ja ammatillisen kehittymisen haasteitaan • ymmärtää kasvatusta ja opetustyön työnjaon merkityksen ja toimii sen mukaisesti • kykenee tilannearviointiin ja osaa toimia joustavasti muuttuvissa tilanteissa.
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava ottaa vastaan palautetta ja hyödyntää sitä työnsä ja ammattitaitonsa kehittämisessä.</p>	<p>Palautteen vastaanottaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa vastaan ja tarvittaessa pyytää ja hakee palautetta • kehittää omaa toimintaansa palautteen suuntaisesti.
<p>Tutkinnon suorittajan on osoitettava kiinnostusta ja halua oman ammattitaitonsa jatkuvaan kehittämiseen.</p>	<p>Oman ammattitaidon kehittäminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tiedostaa oman ammatillisen kehityksen ja oman ammatillisen kiinnostuksen kohteet • suunnittelee oman ammattitaidon ja työn kehittämistä.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Oppimisen ohjaamisen -osan näyttö on annettava aidossa työympäristössä tehdyissä oppimisen ohjaamisen tilanteissa. Lisäksi oppimisen ohjaamisen perusvalmius arvioidaan oppimisen ohjaamisen suunnitelmasta, joka laaditaan yhdelle arviointikohteissa mainitulle asiakkaalle. Arviointi on kohdistettava ammattitaitovaatimusten mukaiseen toimintaan, annettuihin työsuorituksiin ja moni-

ammattillisen työryhmän jäsenenä toimimiseen sekä itsearviointiin. Arvioinnin tukena käytettävä aineisto kerätään työprosessin kirjallisista suunnitelmista, kehittämissuunnitelmista ja niiden perusteluista sekä työryhmän ja asiakkaiden palautteista. Arvioidut suoritukset kirjataan ja palaute annetaan arviointikeskustelun yhteydessä.

4 § Toimintakyvyn tukeminen

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tukea asiakkaan optimaalista toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista.</p>	<p>Asiakkaan tuen tarpeen arviointi: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee asiakkaan kasvatus- ja kuntoutussuunnitelman ja toimii sen suuntaisesti • osaa arvioida asiakkaan tuen tarvetta ja ymmärtää erityisen tuen tarpeessa olevan asiakkaan psykososiaalisia haasteita • ymmärtää optimaalisen toimintakyvyn käsitteen • tukee asiakkaan mahdollisimman itsenäistä selviytymistä omatoimisuuteen kannustaen • tuottaa onnistumisen kokemuksia ja asettaa itsenäisen toiminnan vaatimustason sopivalle tasolle.
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava avustaa asiakasta perus- ja erityishoito-tilanteissa asiantuntijoilta ja perheeltä saamiensa ohjeiden mukaisesti.</p>	<p>Yksilöllisen avustamisprosessin hallinta: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • on selvillä tukemisen toimintoihin liittyvistä vastuualueista ja toimii oman vastualueensa mukaisesti • avustaa tai ohjaa asiakasta päivittäisissä toiminnoissa • osaa hakea tietoa ja hankkia taitoa perushoidolliseen avustamiseen liittyvistä erityiskysymyksistä <u>asiakkaan tarpeiden mukaan</u> • toimii <u>asiakkaan tarpeiden mukaan</u> yhteistyössä terveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa

	<ul style="list-style-type: none"> • huomioi tukemiseen liittyvän intimiteettisuojaan ja aseptiset työtavat • tukee asiakkaan toimintakykyä erilaisissa siirtymätilanteissa päivän aikana • avustaa liikkumisessa eri paikkoihin sovittujen vastuualueidensa rajoissa.
<p>Tutkinnon suorittajan on tiedettävä terveyskasvatuksen periaatteet ja omattava valmiuksia toteuttaa terveyskasvatusta.</p>	<p>Terveyskasvatuksen periaatteet ja toteutus: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hahmottaa perusasiat perushygieniasta, seksuaalisuudesta ja päihteisiin liittyvistä vaaroista ja osaa tarvittaessa hankkia lisätietoa • havainnoi asiakkaassa tapahtuvia muutoksia ja tiedottaa niistä eteenpäin • toteuttaa asiakkaan tai asiakkaiden ikätason mukaista terveyskasvatusta.
<p>Tutkinnon suorittajan on tunnettava tavallisimmat sairaudet ja pystyttävä havainnoimaan niiden oireita sekä osattava tehdä tilan arvio asiantuntija-avun tarpeesta.</p> <p>Tutkinnon suorittajan on tunnettava yleisimpien pitkäaikaissairauksien vaikutus asiakkaan kasvuun ja kehitykseen sekä osattava toimia asiakkaan toimintakykyä tukien.</p>	<p>Toiminta asiakkaan sairastuessa: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • havainnoi asiakkaan oireita • osaa asianmukaisesti ilmoittaa oireista sekä konsultoida asiantuntijaa. <p>Sairauksien tietojen ajankohtaisuus: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa pitkäaikaissairauksien oireita, esim. diabetes, epilepsia, allergiat, astma, tunne-elämän häiriöt. <p>Pitkäaikaisesti sairaan asiakkaan avustaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • suorittaa sairauden vaatimia hoitotoimenpiteitä asiantuntijoiden ohjeiden mukaan • tukee asiakkaan myönteisen minäkuvan ja itsetunnon kehitystä

	<ul style="list-style-type: none"> • turvaa onnistumisen kokemuksia ja osallistumismahdollisuuksia eri toiminnoissa • tukee vertaissuhteiden kehittymistä.
Tutkinnon suorittajan on osattava antaa ensiapua.	Ensiaputaidot: Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • osoittaa hallitsevansa SPR:n ensiapu 1-kurssin mukaiset ensiaputaidot.
Tutkinnon suorittajan on osattava toimia noudattaen ergonomisesti oikeita työasentoja.	Ergonomia: Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää asiakkaan ja avustajan kannalta oikeita siirtämis- ja muita asentoja • ymmärtää ergonomisesti hyvin toimivan työympäristön merkityksen oman työkyvyn ja työssä jaksamisen kannalta • tuo rakentavasti esille työskentelyolosuhteiden epäkohtia ja esittää parannusehdotuksia.
Tutkinnon suorittajan on huolehdittava asiakkaan tarvitsemista apuvälineistä ja laitteista ja osattava käyttää niitä.	Apuvälineistä ja laitteista huolehtiminen: Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • perehtyy asiakkaan henkilökohtaiseen apuvälineisiin ja käyttää niitä tarkoituksenmukaisesti ja turvallisesti • huolehtii apuvälineiden kunnosta ja huoltoon lähettämisestä.
Tutkinnon suorittajan on huolehdittava asiakkaan toimintaympäristöistä sekä niiden turvallisuudesta.	Toimintaympäristön toimivuudesta huolehtiminen: Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • huolehtii omalta osaltaan toimintatilojen siisteydestä, toimivuudesta ja turvallisuudesta • tekee erilaisia valmistelutehtäviä yhdessä muiden kanssa (esim. oppimateriaalien, luovan toiminnan ja kommunikoinnin materiaa-

	<p>lien valmistus annettujen ohjeiden mukaisesti)</p> <ul style="list-style-type: none"> • hyödyntää ideoinnissa ja toteuttamisessa omia tietojaan ja taitojaan.
<p>Tutkinnon suorittajan on omalla toiminnallaan osoitettava ymmärtävänsä asiakkaan tunteet ja tarpeet.</p> <p>Tutkinnon suorittajan on kyettävä kunnioittavaan vuorovaikutussuhteeseen erilaisten asiakkaiden ja heidän perheidensä kanssa.</p>	<p>Empaattinen vuorovaikutus: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa asiakkaan tunteita ja tarpeita huomioon pitkäjänteisessä ja tavoitteellisessa toiminnassaan • toimii ammatillisesti ja oman jaksamisen huomioonottavasti vuorovaikutustilanteissa • tutkii omaa empatiakykyään ja kehittää empatiataitojaan. <p>Asiakasta kunnioittava vuorovaikutus: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa luoda kunnioittavan vuorovaikutussuhteen asiakastilanteissa • osaa kohdata asiakkaan tasavertaisena toimijana.
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava käyttää asiakkaan tarpeiden mukaisia kommunikointikeinoja.</p> <p>Tutkinnon suorittajan on tuettava asiakkaan mahdollisimman oma-toimista ja itsenäistä kommunikointia.</p>	<p>Kommunikointi asiakkaan kanssa: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • kommunikoi luontevasti ja asiakkaan erityistarpeita huomioivasti • käyttää tarvittaessa asiakkaalle sovittujen puhetta tukevia ja korvaavia kommunikaatiomenetelmiä (esim. viittomat, pictot, Bliss, selkokieli) • käyttää tarkoituksenmukaisesti kielellistä ja ei-kielellistä kommunikaatiota • osaa perustella tarkoituksenmukaisen viestinnän ja kommunikoinnin eri tilanteissa. <p>Kommunikointiin kannustaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osallistuu asiakkaan kommunikoinnin tukemisen suunnitelman tekemiseen • tukee asiakkaan aloitteellisuutta

	<p>aktivoivaa toimintaa tarvittaessa yksinkertaistamalla vuorovaikutusta.</p>
<p>Tutkinnon suorittajan on tunnettava tavallisimpia tietokoneavusteisen opetuksen ohjelmia.</p>	<p>Tietokoneavusteinen opetus: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee tavallisimpia käytössä olevia harjoitus- ja tukiopetusohjelmia • osoittaa tarvittaessa käytön hallinnan • hankkii tietoa uusista sovelluksista ja tietää, mistä lisätietoa ohjelmista saa.
<p>Tutkinnon suorittajalla on oltava perustiedot liikuntavammaisen asiakkaan tukemisesta ja hänen on osattava toimia asiantuntijoiden antamien ohjeiden mukaisesti.</p>	<p>Liikuntavammaisen asiakkaan tukeminen, ohjaaminen ja avustaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää perusasiat liikuntavammaisuudesta • ymmärtää fyysisen avustamisen käsitteen • osaa järjestää ympäristön liikunnalle esteettömäksi ja motivoivaksi • on tutustunut apuvälineisiin ja käyttää tarvittavia apuvälineitä asianmukaisesti • noudattaa yksilöllisissä terapioissa annettuja ohjeita • tukee optimaaliseen omatoimisuuteen ja itsenäisyyteen • tuntee liikuntavammaisten opetuksen tavoitteita, periaatteita ja menetelmiä • ymmärtää tarvittavan lisäkoulutuksen merkityksen.
<p>Tutkinnon suorittajalla on oltava perustiedot eriasteisesti kuulovammaisista asiakkaista ja hänen on osattava toimia asiantuntijoiden antamien ohjeiden mukaisesti.</p>	<p>Kuulovammaisen asiakkaan tukeminen, ohjaaminen ja avustaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää eriasteisen kuulovamman aiheuttamien rajoitteiden vaikutukset asiakkaalle • osaa jäsentää visuaalisen ympäristön selkeäksi ja osaa perehtyä tarvittaviin apuvälineisiin • tuntee kuulovammaisten opetuk-

	<p>sen tavoitteita, periaatteita ja menetelmiä</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää tarvittavan lisäkoulutuksen merkityksen.
<p>Tutkinnon suorittajalla on oltava perustiedot eriasteisesti näkövammaisista asiakkaista ja hänen on osattava toimia asiantuntijoiden antamien ohjeiden mukaisesti.</p>	<p>Näkövammaisen asiakkaan tukeminen, ohjaaminen ja avustaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää näkövammaisuuden aiheuttamat rajoitteet ympäristössä toimimiselle ja itsenäiselle selviytymiselle • osaa järjestää ympäristön asiakkaan omatoimista ja itsenäistä toimintaa tukeväksi • tuntee näkövammaisten opetuksen tavoitteita, periaatteita ja menetelmiä • ymmärtää tarvittavan lisäkoulutuksen merkityksen.
<p>Tutkinnon suorittajalla on oltava perustiedot psyykkisesti kehitysvammaisista asiakkaista, ja hänen on osattava tukea, ohjata ja avustaa asiakasta asiantuntijoiden ohjeiden mukaisesti.</p>	<p>Kehitysvammaisen asiakkaan tukeminen, ohjaaminen ja avustaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää kehitysvammaisuuden mukaisia toimintakyvyn rajoitteita • tietää asiakkaan kasvatus-, opetus- ja kuntoutussuunnitelman tavoitteiden merkityksen omassa työssään ja toimii niiden mukaisesti • tuntee harjaantumisopetus 1:n tavoitteita, periaatteita ja menetelmiä • tuntee harjaantumisopetus 2:n tavoitteita, periaatteita ja menetelmiä • ymmärtää tarvittavan lisäkoulutuksen merkityksen.
<p>Tutkinnon suorittajalla on oltava perustiedot autistisesti käyttäytyvistä asiakkaista, ja hänen on osattava tukea, ohjata ja avustaa asiakasta asiantuntijoiden ohjeiden mukaisesti.</p>	<p>Autistisesti käyttäytyvän asiakkaan tukeminen, ohjaaminen ja avustaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa autistiset piirteet (pakonomaiset liikkeet, kaikupuhe,

	<p>merkityksetön puhe, kontaktikyvyttömyys, aistitoimintojen poikkeavuus jne.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää autistisen asiakkaan toimintaa • osaa järjestää ympäristön strukturoiduksi, ylläpitää päiväjärjestystä ja tukee asiakkaan itsenäistä toimintaa • osaa perustella yhteistyön merkityksen asiakkaan omatoimisuuden tukemisen kannalta • tuntee autismiopetuksen tavoitteita, periaatteita ja menetelmiä • ymmärtää tarvittavan lisäkoulutuksen merkityksen.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa soveltaa teoriatietoa käytännön tilanteissa.</p>	<p>Teoreettisten tietojen käyttäminen toiminnassa:</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustella omaa toimintaansa ja ratkaisujaan erityypedagogiikan, kasvatustieteen ja terveydenhoidon teorioiden pohjalta • osaa valita tilanteeseen sopivia vaihtoehtoja ja perustella valintojaan • toimii johdonmukaisesti, tavoitteellisesti ja tilannesidonnaisesti.
<p>Tutkinnon suorittajan on kohdattava ammatillisesti erilaisia ja erilaisissa elämäntilanteissa olevia perheitä.</p>	<p>Yhteistyö perheiden kanssa:</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa suhtautua hienotunteisesti ja kunnioittavasti erilaisiin huoltajiin ja lapsiin • kuuntelee vanhempien ja huoltajien aloitteita ja ottaa ne huomioon ammatillisesti ja lapsen edun mukaisesti • toimii vuorovaikutuksessaan luontevasti ja aidosti • osaa ohjata tarvittavan avun piiriin • noudattaa salassapitosäädöksiä.

<p>Tutkinnon suorittajan on toimittava yhteistyössä asiakkaan kasvatukseen ja kuntoutukseen osallistuvien henkilöiden kanssa.</p>	<p>Moniammatillinen yhteistyö: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekee yhteistyötä asiakkaan kasvatuksen ja kuntoutuksen virallisissa ja epävirallisissa verkostoissa toimivien kanssa • käyttää työssään yhteisesti sovittuja kuntoutumista tukevia menetelmiä • tuo yhteistyöhön oman asiantuntemuksensa ja havaintonsa • tiedottaa asiakkaan edistymisen ja ongelmatilanteiden osalta asianosaisille • tiedostaa oman osaamisensa rajat ja pyytää tarvittaessa ohjeita ja neuvoja muilta.
<p>Tutkinnon suorittajan on noudatettava työtään koskevia säädöksiä ja sopimuksia.</p>	<p>Työtä koskevien säädösten ja sopimusten noudattaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa johdonmukaisesti yhteisiä sääntöjä ja sopimuksia.
<p>Tutkinnon suorittajan ratkaisujen ja valintojen on oltava eettisesti perusteltuja.</p>	<p>Ammattieettisten periaatteiden noudattaminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää toimintaympäristön tavoitteet ja pyrkii niihin omassa työssä • toimii johdonmukaisesti ja vastuullisesti työtilanteissa • perustelee oman toimintansa ammattieettiset ratkaisut ja valinnat • huolehtii asiakkaan oikeuksista ja velvollisuuksista.
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava arvioida omaa työtään ja työtapojaan sekä niiden kehittämistarvetta.</p>	<p>Oman työn arvioiminen ja kehittäminen: Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida oman työnsä laatua • arvioi realistisesti omia vahvuuksiaan ja ammatillisen kehittymisen haasteitaan • tunnistaa oman persoonallisen työtapansa

<p>Tutkinnon suorittajan on osattava ottaa vastaan palautetta ja hyödyntää sitä työnsä ja ammattitaitonsa kehittämässä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hahmottaa oman työnsä osana koko työyhteisöä ja ymmärtää työnjaon merkityksen • kykenee joustavaan toimintaan muuttuvissa tilanteissa ja osaa tarvittaessa tehdä vastuullisia ratkaisuja nopeasti • hankkii tarvitsemansa uuden tarpeellisen tiedon, esim. asiakkaan tai asiakkaiden vaihtuessa • ymmärtää jatkuvan ammatillisen kehittymistarpeen sekä seuraa ja hyödyntää alalla tapahtuvaa kehitystä. <p>Palautteen vastaanottaminen ja antaminen:</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa vastaanottaa, tarvittaessa pyytää ja hakea palautetta niin työtovereilta kuin asiakkailtakin • osaa kehittää omaa toimintaansa palautteen suuntaisesti • osaa antaa palautetta työyhteisössä.
---	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Toimintakyvyn tukeminen -osan näyttö on annettava ammattitaitovaatimusten mukaisessa erityisopetuksen ja/tai kasvatuksen toimintaympäristössä aidoissa tukea tai erityistä tukea tarvitsevan asiakkaan tukemisen tilanteissa. Lisäksi toimintakyvyn tukemisen perusvalmius arvioidaan yhdestä arviointikohteesta mainituista asiakasryhmistä, jotka tarvitsevat erityistä tukea. Arviointiaineistona käytetään kirjallisia kasvatuksen tai opetuksen toimintasuunnitelmia, niiden perusteluita sekä oman toiminnan arviointia. Arvioinnin tukena käytettävä aineisto kerätään työn ohjaajan tai ohjaajien sekä asiakkaiden palautteesta. Arvioidut suoritukset kirjataan ja niistä on annettava palaute tutkinnon suorittajalle arviointikeskustelun yhteydessä.

Koulunkäyntiavustajan ammattitutkinnon suorittaneen työn kuvaus

Ammattialan kuvaus

Koulunkäyntiavustajan ammattitutkinnon suorittanut tekee työtään sekä opetus- alalla että sosiaali- ja terveysaloilla. Näiden alojen yleisiä ammattitaidon vaatimuksia ovat asiakaslähtöisyys ja palvelumyönteisyys, vuorovaikutuksellinen osallistuminen, moraalinen harkinta sekä kestävän kehityksen työlle asettamien vaatimusten nou- dattaminen. Koulunkäyntiavustajan työ on monipuolista yhteistyötä asiakkaiden, perheiden ja kasvatuksen, opetuksen, sosiaali- ja terveysalan asiantuntijoiden sekä asiakaspalveluun osallistuvien kanssa. Työn kasvatuksellisena tavoitteena on omien edellytystensä mukaisesti selviytymiskykyinen, aktiivinen ihminen ja kansalainen.

Alan arvoperusta

Koulunkäyntiavustajan työn arvoperustana eri toimintaympäristöissä on humanismi ja ihmisen kohtaaminen kokonaisvaltaisena toimijana.

Siinä on keskeistä inhimillisyys, tasa-arvoisuus, sosiaalisuus ja oikeudenmukai- suus. Koulunkäyntiavustaja arvostaa omaa ammattiaan ja ammatillista osaamistaan ja toimii oman ammattinsa edustajana työyhteisössä ja yhteistyöverkostoissa.

Toimintaympäristö

Koulunkäyntiavustajan tutkinnon suorittanut osallistuu eri-ikäisten ja kulttuuri- taustaltaan erilaisten asiakkaiden kasvatukseen ja toimintakyvyn tukemiseen ja ohjaamiseen päivähoitossa, perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukioissa sekä iltapäivähoitossa, vapaa-ajan toiminnoissa ja tarvittaessa asiakkaan kotona.

Koulunkäyntiavustajan toimintaympäristön työtehtävät muuttuvat ja laaja- alaistuvat, yhteistyön tarve perheiden kanssa lisääntyy, tietotekniikan käyttö lisään- tyy, asiakkaiden ongelmat monimutkaistuvat ja monikulttuurisuus tuo tullessaan työhön uusia haasteita.

Ammattitaidon kuvaus

Koulunkäyntiavustajan työ perustuu eettisesti kestäviin periaatteisiin ja sitä toteute- taan ihmislähtöisesti. Se pohjautuu ihmisen kehityksen kokonaisvaltaiseen tuntemi- seen ja oppimisen teoreettisten lainalaisuuksien hahmottamiseen. Työtä ohjaavat yksilö- ja ryhmäkohtaiset pedagogiset tavoitteet sekä kasvatuksellinen, kuntoutuk- sellinen ja hoidollinen tietoperusta.

Koulunkäyntiavustaja toimii oman työnsä asiantuntijana moniammatillisessa työympäristössä.

Työ on asiakkaan tukemista ja ohjaamista kasvu- ja oppimisprosessin eri vaiheis- sa. Toiminnan tavoitteena on yksilön ja pienryhmän omatoimisuuden ja itsenäisty- misen kehittäminen sekä toiminta- ja oppimisympäristön sopivuudesta ja turvalli- suudesta huolehtiminen. Työ vaatii havaintokykyä ja tilanteiden tunnistamis- ja arviointikykyä sekä harkintaan perustuvaa kriittistä ongelmanratkaisua ja päätöksen- tekoa.

Koulunkäyntiavustajan ammattitutkinnon suorittanut osaa perustella työssään tekemänsä ratkaisut ja valinnat. Työn kehittäminen edellyttää kykyä ja halua jatkuvaan oman toiminnan arviointiin ja itsensä kehittämiseen moniammatillisen työryhmän jäsenenä.